

Inarsisartunut ilaasortaq Akitsinguaq Olsen, Siumut

Naalakkersuisunut apeqqut:

1. **Kisitsisit qanoq isikkoqarpat suliffissaaleqisunut pikkorissaanerit ingerlanneqareernerani suliffissaqartitsiarnikkut angusat piffissap ilaani imaluunniit piffissami tamakkiisumiluunniit suliffeqartitsilernerit ukioq 2011 maannamuugallartoq ukioq 2008-imut sanilliullugu?**

25. okt 2011
Sagsnr. 2011-051877
Dok. Nr. 749526

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Akissut:

Apeqqummut qujanaq.

Apeqqutit imatut paasivara suliffissaaleqisut 2008-imi aammalu ukioq manna 2011-imi suliffissaqartitsiniarnermut suliniutini peqataatinneqarsimasut qanoq ingerlariarsimanerisut paaserusukkit.

Aallarniutigalugu ilisimatitsissutigerusuppara taamanikkut Namminersornerullutik Oqartussaasunit 2008-imut Aningaasanut inatsimmi suliffissaaleqinerup akiorniarnissaanut aningaasaliissutininik immikkoortitsisoqarsimangimmat. 2008-imi suliffissaaleqisut komunit suliffissaqartitsiniarnermut suliniutaanni peqataasimasinnaasut eqqarsaatigalugit, Namminersorlutik Oqartussat kisitsisitigut paasissutissanik ataatsimoortunik imaluunniit peqataasimasinnaasut allattorsimaffiannik pissarsisinnaanngillat. Taamaattumik tamanarpiaq pissutaalluni inuit ataasiakkaat taakkua suliffeqarnermut ingerlaqqissimanagerat pillugu nassuiaasinnaanngilagut.

2011-imi suliniutinut atatillugu apeqqutivit akissuteqarfiginnginnerani, suliffissaqartitsiniarnermut suliniutit, ataatsimoorussamik qulequtsiussap: suliffissaaleqisunut immikkut ittumik suliniuteqarneq, ataani ingerlanneqartut naatsumik nassuiaassavakka. Suliniuteqarnissaq 2011-imi aasaanerani aalajangiunneqartoq aammalu pikkorissaanertigut allatigullu suliniuteqarnikkut ingerlatileruttukkavut, suliffissaaleqisut suliffeqarnermut uteqqinnissaannik tapersiisussat.

Suliniuteqarnermi pingaarnertut aallunneqartoq tassaavoq illoqarfinni minnerusuni nunaqarfinnilu suliffissaaleqisut ilitsersorneqarnissaasa siunnersorneqarnissaasalu isumagineqarnissaa, paasinarsisitsinissamut siunnersuinikkullu pikkorissartitsinernik taaneqartut, pikkorissarnernut piginnaasaminnik ineriartortitsisussanik imaluunniit suliffeqalersitsisussanik qinnuteqarsinnaalersitsisussat.

Maannamut pikkorissartut 185-ingajalluinnaat pikkorissaanernut matuma siuliani taaneqartunut peqataasimapput imaluunniit peqataasussaallutik. Pikkorissaanerit Aappilattumi, Nanortalimmi, Narsami, Qaqortumi, Qaanaami, Qeqertarsuarni, Kangaatsiami, Qasigianguani, Uummannami aamma Upernavimmi ingerlanneqarput.

Suliniuteqarnerup ilaa aamma sulisut saaffigineqartartut (suliffissarsiuussisarfanni aamma nunaqarfinni allaffinni sulisut) pikkorinnerulersinnissaannut sammitinneqarput, tassa imaappoq sulisut suliffissaaleqisunik naapitsisartut, taamaallutik suliffeqarnermi periarfissanik pigineqartunik nassuiaasinnaanerulerniassammata. Sulisunik piginnaanngorisaanerit pikkorissaanertigut pipput.

Aammattaaq suliffissaaleqisunik kommunit immikkut pingaarutilittut toqqartugaannik aal-larniutitut pikkorissaanerit ingerlatsinissamut aningaasaliisoqarpoq. Kommuneqarfik Sermersuumi inuttut ineriartornermut pikkorissaanerit sammineqarnerusimapput. Kom-mune Kujallermi tuluit oqaasiinut pikkorissaanerit aatsitassarsiornermut suliasaqarfim-mi sulilertussanut sammitinneqartut ingerlanneqarput. Qeqqata Kommuniani atuarnem-ik-allannermik sanngiiffeqartut pikkorinnerulersinnissaat toqqarneqarsimavoq, taamaa-lilluni taakkua suliffeqarnermi inissilluarsinnaaneruniassammata. Aammalu kommunimi kingullermi, Qaasuitsup Kommuniani, sannavimmi suliffissaaleqisunik assassorluni su-liassanut misilittagaqalersitsisussanik ingerlatsinissamut – aammalu ilinniagaqarnissa-mut piginnaanngorsaanerimik ingerlaqqinnissamut aqutissiuisussanut aningaasaliisutit atornerqarnissaat toqqarneqarsimavoq. Ingerlatsinerni taakkunani ukiup naanerani peqa-taasut amerlassusaat ataatsimut katillugu inuit 180-ngajalluinnaassapput.

Suliffissaqartitsiniarnermut immikkut suliniuteqarnerup immikkoortuata aappani Aatsi-tassarsiornermut ilinniarfimmi pikkorissartitsinerit ingerlanneqarput. 2009-mili inuit 300-it inulaarlugit ilinniarfimmi taaneqartumi pikkorissartitsinernut peqataassimapput naam-massisimallutillu. Pikkorissartitsinerit pilerigineqarluartut ilagaat com-core-mut pikkoris-saanerit, aatsitassarsiornermut suliasaqarfimmi ilinniarititaanerit sammitinneqartoq.

Apeqqut uterfigalugu: Aallaqqaammut kingulleq akissuteqarfigissavara. Aatsitassarsior-nermut ilinniarfimmi pisortap oqaatigaa nammineq naliliinini malillugu erseqqilluinnartoq pikkorissartut amerlanerpaartaat piginnaanngorsarlutik pikkorissarnerminnik naammas-sereernerimik kingorna suliffittaartartut. Tassalu pikkorissarnermi peqataasimasunit a-merlanertigut taamatut nalunaarfigineqartarsimavoq.

Pikkorissarnerit sinnerinut tunngatillugu, suliffissaqartitsiniarnermut sunniutaasut pillugit oqaaseqarnissaq siusippallaarpoq. Tunngaviusut tamatumunnga sunniuteqartut arla-qarput. Siullermik pingaarnertullu pikkorissaanerit suli naammassinngillat. Kisianni pik-korissaanerit naammassereerpata paasisat ataatsimoortut tunngavigalugit nalunaaru-siaq suliarineqassaaq. Paasissutissanik katersineq ukiup nikinnerani pissaaq. Pikkoris-saanerit suliffeqalernerit sunniutaannik uuttuinerit periaasiusussaq ilaatigut tassaa-voq suliniuteqareernerup kingorna pikkorissarnermut peqataasimasut qanoq amerlatigi-sut Suliffissarsiuussisarfimmi naqitsittarnerminnik unitsitsisimanersut misissorneqarnera – ilaatigullu immersugassat apeqqutinik akissassanik imaqtartut aammalu oqarasuaatikkut apersuinerit atorlugit misissuineq.

Kisiannili pikkorissaanerit ingerlassimasatta suliffeqalernerimik sunniuteqarnerat maler-soqqinneqassasoq apeqquteqartoq isumaqatigaara. Tamannarpiaq pissutigalugu aam-ma suleqatigiissitaliamik pilersitsisoqarpoq, taassuma erseqqissumik siunertaralugu su-liffissaaleqisut amerlassusaat aammalu suliffissaaleqisut ilinniagaqarsimanerminni tunu-liaqutaat qanoq ililluta paasisimanerulersinnaaneripput siunnersuusiortussaassaaq.

Taamatutaaq suleqatigiissitaliap taaneqartup sullitassat siunnerfiisa anguniagaat Akile-raartarnermut Atugarissaarnermullu ataatsimiititaliap nalunaarusiaanut naapertuulluin-narpoq, tassani taamatutaaq inassutigineqarmat suliffeqarnermi kisitsisitigut paasissu-tissat atorlugit pitsaannerusumik malinnaaneq ingerlanneqassasoq. Isumaq taanna ta-persersorpara.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Ove Karl Berthelsen